

Koronapassi ja sen mahdollisia käyttökohteita eri ministeriöiden toimialoilla

17.08.2021

Tässä esityksessä

- Koronapassi–(laki)työryhmän työ
- Ministeriöiden esitykset koronapassin käyttökohteiksi

Koronapassi–(laki)työryhmän työ käynnistynyt

- **Toimikausi 13.8.2021-30.9.2021** > 1. kokous pidetty 13.8.; jatkossa ke aamuisin.
- **Työryhmän tehtävänä** on arvioida edellytykset ja tarpeet koronapassia koskevalle lainsäädännölle sekä arvioon pohjautuen toteuttaa mahdollinen hallituksen esitys koronapassia koskevaksi lainsäädännöksi. Työryhmän tulee:
 - 1) määritellä koronapassin käyttötarkoitukset ja –rajoitukset
 - 2) kartoittaa kansainväliset esimerkit
 - 3) määritellä sääntelyn oikeudelliset, taloudelliset sekä terveydelliset ja sosiaaliset reunaehdot (kukin ministeriö oman toimialan osalta)
 - 4) **tehdä ehdotus sääntelyn vaihtoehtoista**
 - 5) arvioida sääntelyn vaikutukset laaja-alaisesti huomioiden erityisesti vaikutukset perusoikeuksien toteutumiseen, yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon sekä sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän kantokykyyn.
- **Työryhmä selvittää ensin**, onko **sisään pääsyn edellytykseksi** yksityisissä ei-välttämättömissä/ei-lakisääteisissä palveluissa mahdollista asettaa terveysturvallisuuteen liittyviä **vapaaehtoisia sopimukseen perustuvia edellytyksiä** (sallittu yhdenvertainen asiakasvalinta) ja näin ollen ko. toimijan saada huojennuksia voimassa olevista viranomaispäätöksiin perustuvista rajoituksista.
 - Tällaisen edellytyksen terveysturvallisuusvaikuttavuus?
 - Edellyttävätkö kaikki toimet lainsäädäntö- ja/tai järjestelmämuutoksia vai onko rajatun ”hupipassin” vapaaehtoinen käyttöönotto joiltakin osin mahdollinen?
 - Viranomaisten mahdollisuus ottaa ”hupipassi” huomioon päätöksenteossa perustuen ministeriöiden / THL:n ohjaukseen?

Ministeriöiden vastauksista kootut esitykset koronapassin käyttökohteiksi

Ministeriö	Käyttökohteet	Huomioita
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoalan yleisötilaisuudet • Esittävän taiteen esitykset (teatteri, ooppera, konsertit, tanssi- ja sirkustaiteen esitykset, muut esittävän taiteen esitykset) • Elokuvaesitykset • Näyttelyiden avajaiset, kirja- ja teosesittelyt, kulttuurialan esitelmä- ja keskustelutilaisuudet sekä muut vastaavat kulttuurialan yleisötilaisuudet • Liikunta- ja urheilutapahtumat (ottelut, kilpailut ja muut tapahtumat sisältäen yleisötilaisuudet ja harrastustapahtumat) • Nuorisoalan tapahtumat (leiri-, yleisö-, esiintymis-, kilpailu- ja koulutustapahtumat) • Vastaavan kaltaisia yleisötilaisuuksia järjestetään myös muiden ministeriöiden toimialoilla (esim. MMM, hevosurheilutapahtumat) Liikuntapaikat ja eräät kulttuuritilat • Liikuntapaikat (mm. uimahallit, maauimalat, kylpylät, kuntosalit) • Museot • Kirjastot (palvelu, jonka järjestäminen kuuluu kunnan lakisääteisiin tehtäviin) Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoalan harrastustoiminta • Käytettävät tilat	Vahvasti kytköksissä tartuntatautilain 58 §:n mukaisiin yleisötilaisuuksia koskeviin rajoituksiin, 58 d §:n mukaisiin asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käyttöä koskeviin rajoituksiin sekä 58 g §:n mukaisiin tilojen sulkemisiin. Säännösten mukaisissa rajoituspäätöksissä voitaisiin asettaa koronapassin edellyttäminen vaihtoehdoksi lähikontaktin välttämistä koskevalle velvoitteelle, yleisön määrää koskeville tai muille vastaaville rajoituksille tai tilojen sulkemiselle. Koronapassin käyttö voisi toimia lievempänä vaihtoehtona esimerkiksi lähikontaktin välttämistä koskevalle velvoitteelle tai yleisötilaisuuksissa yleisön määrää koskeville rajoituksille.

Ministeriö	Käyttökohteet	Huomioita
Työ- ja elinkeino- ministeriö	Tapahtuma-ala (TTL 58d §, 58g §) - Yleisötilaisuudet ja tapahtumat sisä- ja ulkotiloissa, joihin myydään pääsylippuja (teatteri- ja kesäteatterinäytökset, elokuvateatterinäytökset, konsertit, festivaalit, urheilutapahtumat ja -turnaukset, kongressit, seminaarit, messut ja koulutustilaisuudet) - Yleisötilaisuudet ja tapahtumat, joita järjestetään esim. hotelleissa, kylpylöissä ja ravitsemisliikkeissä Tilojen käyttö (TTL 58d §, 58g §) - Koronapassivaatimus vaihtoehtona turvavälipäätökselle tai tilojen sulkemiselle tulisi ainakin ensivaiheessa rajata tiloihin, jotka voidaan laissa säädettyjen edellytysten täyttyessä sulkea asiakkailta kokonaan (liikunta- ja urheilutilat, kuntosalit, yleiset saunat, uimahallit, kylpylät, tanssipaikat ja kuoro- ja harrastajateatteritilat) Ravitsemisliikkeet (TTL 58a §) - Koronatilanteen mahdollisesti huonontuessa uudelleen huomattavasti, laajojen sulkemisten tai erittäin tiukkojen aukiolorajoitusten sijaan voitaisiin harkita vaatimusta koronapassista ravitsemisliikkeessä käynnin edellytyksenä, sen sijaan että nykyisiä rajoituksia muutoin kiristettäisiin olennaisesti. - Koronapassin käytön tulee ensisijaisesti helpottaa asiakaspalvelua ja toimia vaihtoehtona rajoitustoimille, mahdollistaen voimassa olevien rajoitusten purkamisen.	Koronapassin käyttövaatimuksen tulisi lähtökohtaisesti olla vaihtoehto TTL:n mukaisen rajoituksen asettamiselle, vaatimuksen tulisi mahdollistaa voimassa olevan rajoituksen purkaminen tai siitä poikkeaminen. Koronapassia ei tule edellyttää käyttökohteissa, joita koskevia rajoituksia ei voida asettaa voimassa olevan tartuntatautilain säädösten pohjalta. Koronapassille tulisi asettaa ikäraja, jota nuoremmilta lapsilta passia ei vaadittaisi missään tilanteessa. Yritykset voisivat koronapassin käyttövaatimuksella viestiä sitoumuksestaan asiakkaiden ja henkilökunnan terveysturvallisuuden varmistamiseksi.

Ministeriö	Käyttökohteet	Huomioita
Sosiaali- ja terveysministeriö	• STMn toimialalla ei löydy käyttökäyttökohteita, joiden edellytykseksi koronapassi voitaisi asettaa (kyse vahvasti välttämättömistä, julkisista palveluista) • Koronapassin käyttö voisi liittyä prosessien sujuvoittamiseen ja terveysturvallisuuden lisäämiseen (asiakaskäynnit, potilasvirrat, henkilöstön tarkoituksenmukainen kohdentaminen) • Koronapassi työpaikoilla: Koronapassi on työntekijän terveystietoa. Lähtökohtaisesti työntekijän terveystietoihin työnantajalla ei ole oikeutta. Koronapassi voi helpottaa työnantajan tehtävää turvallisten ja terveellisten työolojen järjestämisessä työntekijöille, mutta passin käyttö tulee perustua työntekijöiden vapaaehtoisuuteen.	Koronapassi nähdään rajoitusten vaihtoehdon lisäksi keinona edistää toimintojen terveysturvallisuutta tilanteessa, missä rajoituksia ei ole. Tunnistettu käyttökohteiden osalta kaksi kategoriata: 1) käyttökohteet, jotka toteutettavissa helpommin hyödyntäen olemassa olevaa lainsäädäntöä (ei-välttämättömät, vapaaehtoiset yksityiset palvelut) sekä 2) käyttökohteet, jotka edellyttävät tarkempaa selvittämistä tarvittavan säätelyn osalta (välttämättömät, julkiset palvelut).

Ministeriö	Käyttökohteet	Huomioita
Liikenne- ja viestintäministeriö	Tarkoitustenmukaisten ja perusoikeusnäkökohdat huomioivien käyttökohteiden löytyessä koronapassi mahdollisesti parantaisi kansalaisten luottamusta liikennepalveluiden terveysturvallisuuteen ja edistäisi liikennealan elpymistä pandemiasta (esim. lentoliikenne ja muu rajat ylittävä liikenne, pitkän matkan linja-autoliikenne, kaukojunaliikenne, yksityiset, ei välttämättömät liikkumispalvelut)	Ministeriö näkee vaikeaksi koronapassin tarkoituksenmukaisten käyttökohteiden löytämisen omalla hallinnonalallaan, mikä johtuu palveluihin liittyvästä voimakkaasta perusoikeusproblematiikasta ja alustavasti tunnistetuista käytännön haasteista. Käytännössä kaikkeen liikenteeseen ja sen tukipalveluihin liittyy ihmisten välttämätön tarve pystyä liikkumaan paikasta toiseen. Vastaavasti viestintään ja siihen liittyviin palveluihin liittyy usein välttämätön tarve tiedonsiirron toteuttamiseen.
Ympäristöministeriö	- Rakennusalalla toivotaan mahdollisuutta koronapassin käyttöön ottoa rakennustyömaille. Koronapassia pidetään parhaana ratkaisuna pitää koronavirus rakennustyömaan portin ulkopuolella. - Rakennusalalla pidetään koronapassia hyvänä lisäkeinona suojella ihmisiä työturvallisuuden kannalta. Työterveyshuollon kautta voitaisiin huolehtia niistä, jotka eivät ole rokotusta ottaneet.	Koronapassia voitaisiin käyttää rakennustyömaiden kulunvalvonnassa esimerkiksi linkittämällä koronapassitieto kulunvalvontajärjestelmään. Koronapassin käyttäminen olisi mahdollisuus, ei velvollisuus.